

Co jsou to vlastně Sudety

4 Co jsou to vlastně Sudety

Abychom pochopili všechny vztahové souvislosti dění v Československu, včetně role a místa německého fotbalu v Českých zemích, na Moravě ve Slezsku a na Slovensku v popisovaném období, je nutné vysvětlit samotný pojem Sudety. Tímto pojmem lze označit v různých souvislostech vždy odlišná území a tak není divu, že zde nezřídka dochází k omylům.

Výraz Sudety (Sudetenland, Sudetendeutschland) je nejčastěji používán pro území historických zemí, obývané až do let 1945 - 1946 převážně obyvatelstvem s německy mluvícím jazykem. Původ slova bývá přisuzován keltštině a nejpravděpodobnější, resp. nejčastější výklad je ten, kdy původní pojem Sudéta je složen ze Sud- (kanec) a - éta (les), tedy „les kanců“ nebo „les divokých svíní“. Jiný výklad hovoří o původu starogermánském, kde Sudtha znamenalo „les“. Tento pojem se v 19. století ustálil pro označení horského pásu na území dnešní ČR, Polska a Německa v ČR sahající od Lužických hor, přes Krkonoše a Jeseníky až do Hlučínska.

Jedním z výsledků rozpadu Rakousko - Uherska bylo i 30. listopadu 1918 v Opavě vyhlášené hejtmanství Sudetenland (správním městem Troppau), proklamující věrnost Německému Rakousku a které bylo, podobně jako tři další podobné útvary (Deutschböhmen, Böhmerwaldgau a Deutschsüdmähren), do konce roku 1918 obsazeno československým vojskem.

V době existence I. československé republiky se pojem Sudety čím dál více užíval pro všechny související dominantně německojazyčné části historických zemí, nacházející se většinou v příhraničí států, včetně území jižních Čech a jižní Moravy, které geograficky k vlastnímu Sudetenlandu nepatřily.

Po roce 1938, po Mnichovské dohodě byla většina těchto území připojena k Německé říši.

Rozhodující část tohoto území tvořila územně správní jednotku Říšskou župu Sudety (Sudetengau, Gau Sudetenland), se správním sídlem v Liberci (Reichenberg). V souvislosti se změnou termínu se objevil i posun v označování německy mluvícího obyvatelstva Čech a Moravy, kdy se místo předtím tradičního Deutsch-Böhmen začalo používat a prosazovat označení sudetští Němci, bez ohledu zda žili v pohraničí, v Praze či jinde ve vnitrozemí.

V poválečném Československu byl výraz Sudety demonizován a dokonce došlo k oficiálnímu zákazu jeho užívání (vyhláškou z roku 1945).

S odstupem času a při všech změnách v rámci vývoje jednotlivých evropských zemí, při změnách jednotlivých politických systémů dochází poměrně rychle také k jinému vnímání tohoto, dříve tak pejorativně označovaného a myšleného pojmu a až dnešní doba dokáže uvedený pojem akceptovat bez předsudků.

